

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Εύα Σεμερτζάκη

Συντονίστρια

Θα ήθελα από τους συντονιστές των τριών ενοτήτων, και ξεκινώντας από τον κύριο Πλασκοβίτη, να μας πουν σύντομα κάποια συμπεράσματα από την ενότητα αυτή, την κάθε ενότητα και μετά έχουμε κάποιες ερωτήσεις, όπως είπαμε πριν, και ερωτήσεις από το κοινό, στο χρόνο το λίγο που έχουμε ακόμα.

Ηλίας Πλασκοβίτης,

Συντονιστής πρώτης ενότητας

Ευχαριστώ, κυρία Σεμερτζάκη. Νομίζω τα συμπεράσματα, τα οριζόντια συμπεράσματα, από το σύνολο των εισηγήσεων, με πολύ επάρκεια τα παρουσιάσατε νωρίτερα. Εγώ θα περιοριστώ να θυμίσω λίγο στο ακροατήριο τα βασικά σημεία, δύο-τρία σημεία, από τους τρεις εισηγητές οι οποίοι συμμετείχαν στο δικό μας πάνελ, αυτό που ασχολήθηκε με το ρόλο των βιβλιοθηκών στην έρευνα και την ανάπτυξη.

Θυμίζω λοιπόν ότι ξεκινήσαμε με τον ερευνητή της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος, τον κύριο Μηγιάκη, ο οποίος εστίασε την παρέμβασή του στο πώς μια οικονομική βιβλιοθήκη μπορεί, μέσα από την ενημέρωση την οποία παρέχει, να βοηθήσει στην ορθολογική χρήση των αποτελεσμάτων οικονομετρικών αναλύσεων.

Σημείο εκκίνησης για τον κύριο Μηγιάκη είναι η κριτική. Αναφέρθηκε στον Lucas, παραδείγματος χάρη. Η κριτική για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται πολλές φορές οι οικονομετρικές αναλύσεις και θεώρη-

σε ότι η επάρκεια ενημέρωσης και σύγχρονης πληροφόρησης που μπορεί να προσφέρει μια βιβλιοθήκη μπορεί πραγματικά να βοηθήσει στην πολύ καλύτερη και ορθολογικότερη αξιοποίηση αυτών των αναλύσεων.

Προχώρησε μάλιστα και στην παρουσίαση ενός ποσοτικού δείκτη που συσχετίζει την ποιότητα των βιβλιοθηκών των κεντρικών τραπεζών με την ποιότητα της οικονομικής ανάλυσης που παράγουν. Αυτά έχω συγκρατήσει μέσα από την εισήγηση του κυρίου Μηγιάκη.

Στη συνέχεια, είχαμε τους διδάσκοντες στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, τους συναδέλφους, τον κύριο Χλωμούδη και τον κύριο Πολέμη οι οποίοι τόνισαν ότι, και αυτό ήταν ίσως το κύριο σημείο που δόθηκε έμφαση, οι σύγχρονες βιβλιοθήκες δεν απευθύνονται μόνο στην ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά και στην αγορά, ουσιαστικά, και στις επιχειρήσεις. Και μάλιστα, στον τομέα της ναυτιλίας που είναι και η ειδικότητά τους, τόνισαν ότι απευθύνονται στην παγκόσμια αγορά, γιατί βεβαίως η ναυτιλία είναι παγκόσμια, και χαρακτηριστικά ελέχθη ότι η ναυτιλιακή αγορά αποδίδει πολύ υψηλή αξία σε κρίσιμες πληροφορίες που οδηγούν σε σωστές αποφάσεις και ότι μια εξειδικευμένη βιβλιοθήκη, όπως η Βιβλιοθήκη στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, θα μπορούσε να αξιοποιήσει αυτό το γεγονός, το ότι δηλαδή παρέχει πληροφορία η οποία κοστίζει και η οποία είναι πολύ ακριβή όταν οδηγεί σε σωστές αποφάσεις.

Και με την έννοια αυτή, θα μπορούσα να προσθέσω και ένα δικό μου σχόλιο ότι, εάν όντως μπορούν να κινηθούν προς αυτή την κατεύθυνση, ίσως αυτό μπορεί να αντισταθμίσει και τις απώλειες σε δημόσιες δαπάνες για τις βιβλιοθήκες, που ανέδειξε με τη δική του παρέμβαση ο κύριος Πολέμης, σε συνάρτηση βέβαια με την οικονομική κρίση την οποία βιώνουμε.

Τέλος, είχαμε ως ομιλήτρια την κυρία Πεπελάση η οποία έκανε μια συνοπτική, φυσικά, ιστορική διαδρομή και συνέδεσε την κατανομή της γνώσης με την κατανομή της ανάπτυξης στον παγκόσμιο χάρτη. Και ανέδειξε έτσι τον κεντρικό ρόλο των βιβλιοθηκών στην παροχή γνώσης ο οποίος ρόλος ουσιαστικά μετατρέπεται σε κεντρικό ρόλο και προϋπόθεση, θα μπορούσαμε να πούμε, για την αναπτυξιακή διαδικασία.

Παράλληλα τόνισε και κάποιες ιδιαίτερες προστιθέμενες αξίες, ας το πω έτσι, από την πλευρά των βιβλιοθηκών. Τόνισε ότι ο αρχαιακός πλούτος, και ιδιαίτερα το πρωτογενές υλικό στο οποίο συμπεριέλαβε και καταγεγραμμένες προσωπικές μαρτυρίες από το απώτερο παρελθόν, αποτελούν αναντικατάστατα εργαλεία τα οποία διαθέτουν οι βιβλιοθήκες και τα οποία ενδεχομένως κανείς άλλος δεν μπορεί με αυτό τον τρόπο να διαθέσει. Και με τον τρόπο αυτό μας βοηθάει να κατανοήσουμε πολύ καλύτερα τα ιστορικά γεγονότα αλλά, όπως η ίδια τόνισε καταλήγοντας, και τις σύγχρονες εξελίξεις στο παρόν και το μέλλον.

Νομίζω αυτή ήταν μια, όσο γίνεται, πιο πυκνή απόδοση των βασικότερων στοιχείων και ζητώ βεβαίως συγγνώμη από τους εισηγητές εάν έχω παραλείψει κάτι που οι ίδιοι θεωρούν σημαντικό. Πιστεύω ότι ίσως θα έχουμε και το χρόνο να το συμπληρώσουν.

Ευχαριστώ.

Εύα Σεμερτζάκη

Ευχαριστούμε, κύριε Πλασκοβίτη. Νομίζω ότι ήταν πολύ εμπειριστωμένη η περίληψη και η αναφορά στις ομιλίες της πρώτης ενότητας και είναι και ένας τρόπος να τα θυμηθούμε και να τα καταγράψουμε περιληπτικά το τι ειπώθηκε. Ο κύριος Παπάζογλου ήταν ο συντονιστής στη δεύτερη ενότητα με το ίδιο θέμα “έρευνα και ανάπτυξη”, αυτά πάνε μαζί και η σχέση με τις οικονομικές βιβλιοθήκες, και τον καλώ να μας πει τις δικές του απόψεις, τη δικιά του περίληψη για τις ομιλίες.

Χρήστος Παπάζογλου,
Συντονιστής δεύτερης ενότητας

Ευχαριστώ, Εύα. Και εγώ θα είμαι πολύ σύντομος. Στη δεύτερη ενότητα, ξεκίνησε ο κύριος Προδρομίδης, ο οποίος επιχειρήσε μια ιστορική διαδρομή της εξέλιξης των βιβλιοθηκών. Μας υπενθύμισε ότι, από την αρχαιότητα, περιοχές ανάπτυξης της διανοήσεως συνδέθηκαν με την

ύπαρξη αξιόλογων βιβλιοθηκών όπως η περίπτωση της περίφημης βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας. Στη σύγχρονη εποχή αυτό συνεχίζεται, όπου παρατηρούμε ότι η ανάπτυξη σημαντικών κέντρων οικονομικών επιστημών, μιας και μιλάμε για οικονομικές βιβλιοθήκες, ή σχολές σκέψης στις οικονομικές επιστήμες, συνοδεύονται με την ανάπτυξη αντίστοιχων εξειδικευμένων βιβλιοθηκών. Επίσης έδωσε έμφαση στον ανθρώπινο παράγοντα και στη σημασία του στην αποτελεσματική λειτουργία της βιβλιοθήκης.

Μετά ο κύριος Βαζιργιάννης μάς έφερε στη σύγχρονη εποχή, στην ψηφιακή εποχή και είναι κατανοητό ότι σήμερα υπάρχει τεράστια και πολύ πυκνή πληροφόρηση που κάποιος μπορεί εύκολα να χαθεί και να χάσει το δάσος, όπως λέμε, μέσα σε όλη αυτή την πλειάδα μέσων που παρέχουν πληροφόρηση για δεδομένα, για αναλύσεις και, κατά συνέπεια, οι οργανισμοί που διαχειρίζονται αυτή την πληροφόρηση έχουν κομβικό ρόλο στο να ταξινομούν την πληροφόρηση, να τη συγκεντρώνουν καταρχήν, να την ταξινομούν, να την αξιολογούν και να την προσφέρουν στο χρήστη με έναν τρόπο user-friendly, όπως λέμε στις βιβλιοθήκες.

Αυτό μας ανέλυσε ο κύριος Βαζιργιάννης και την προσπάθεια που γίνεται στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο τόσο για την ταξινόμηση όσο και για την αρχειοθέτηση, για τη δημιουργία δηλαδή ψηφιακού αρχείου, ώστε ο χρήστης να μπορεί να έχει άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση στα θέματα που τον ενδιαφέρουν.

Τέλος, η κυρία Τσούμα από το ΚΕΠΕ μίλησε για το ρόλο της βιβλιοθήκης ως ενός οργανισμού που συγκεντρώνει πληροφόρηση, επικαιροποιεί αυτή την πληροφόρηση και πόσο συμβάλλει στο να ενημερώνεται ο ερευνητής με τα σωστά στοιχεία και να είναι σε θέση, κατά συνέπεια, αφενός να διαβάσει σωστά την τρέχουσα οικονομική συγκυρία και αφετέρου, βασιζόμενος σε αυτά τα δεδομένα, να προβεί σε σωστές προβλέψεις και εκτιμήσεις για τις προοπτικές της οικονομίας είτε αυτό αφορά την εγχώρια οικονομία ή την παγκόσμια οικονομία.

Και ο ρόλος και η αποτελεσματικότητα του ερευνητή περιορίζεται σημαντικά εάν δεν υπάρχει η βιβλιοθήκη, η οποία αξιοποιεί τις οικονομίες κλίμακας που έχει, καθώς συγκεντρώνει τα στοιχεία από διαφορετικούς

οργανισμούς, τα επεξεργάζεται και τα προσφέρει με έναν τρόπο ιδιαίτερα χρήσιμο για τον ερευνητή.

Θα πω αυτό που είπε και ο κύριος Πλασκοβίτης. Ελπίζω να απέδωσα τα βασικά σημεία των παρουσιών. Βέβαια, εάν δεν τα απέδωσα, ας με συγχωρέσουν οι παρουσιαστές.

Εύα Σεμερτζάκη

Κύριε Παπάζογλου, θεωρώ ότι μέχρι στιγμής και οι δύο συντονιστές έχουν αποδώσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις περιλήψεις των ομιλιών και ερχόμαστε στην κυρία Πεπελάση. Και αυτός ο τρόπος είναι ένας τρόπος για το κοινό, για να προκαλέσουμε ερωτήσεις. Έχουμε μεν κάποιες ερωτήσεις αλλά σκεφτείτε τι θα μπορούσατε να ρωτήσετε και εσείς μετά.

Ιωάννα-Σαφώ Πεπελάση *Συντονίστρια τρίτης ενότητας*

Αρχικά, θα είμαι πολύ συνοπτική. Θεωρώ ότι ήταν πάρα πολύ ενδιαφέρουσες και οι τρεις εισηγήσεις και συμπληρωματικές. Και η πρώτη εισήγηση, η οποία ήταν της κυρίας Σαραντοπούλου και της κυρίας Τζένου, ήταν ιδιαίτερα διαφωτιστική για την πρόοδο που έχει γίνει και τη σημασία της διασύνδεσης μεταξύ του αρχαιακού υλικού, μεταξύ των δεδομένων και των εν γενέσει επιχειρηματιών ή επιχειρηματιών που θέλουν να προχωρήσουν παραπέρα. Και, δηλαδή ουσιαστικά εδώ τονίζεται ένας κομβικός ρόλος για την Ελλάδα για να βγει από την κρίση, μπορεί πραγματικά αυτό που είπε, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης να παίξει έναν πολύ σημαντικό ρόλο.

Πηγαίνοντας στη δεύτερη εισήγηση του κυρίου Κωσταγιόλα, πάλι μπαίνει το θέμα του πώς μπορεί να αξιοποιηθεί η περιουσία των βιβλιοθηκών και των αποθετηρίων δεδομένων και πώς μπορεί να αξιοποιηθεί και να αναγνωριστεί από την κοινωνία. Και εδώ μπαίνει –ειλικρινά συγγνώμη για τους όρους που θα διαχειριστώ– ουσιαστικά μας μιλήσατε για το

branding, το marketing, και βεβαίως για τις επιπτώσεις στην οικονομία, οπότε πολύ σημαντική παρέμβαση, και βεβαίως εδώ θα έρθω στην τρίτη παρέμβαση.

Και οι τρεις κάπως έθιξαν το θέμα της κρίσης και αυτό που με εντυπωσίασε είναι πως, ενώ πέφτουν οι δείκτες της οικονομίας, ο δείκτης της νέας επιχειρηματικότητας ανεβαίνει και η έρευνα και η θέληση για πρόσβαση στα αποθετήρια και στις βιβλιοθήκες.

Και έρχομαι στην εισήγηση της κυρίας Βλάχου για το ΠΙΟΠ και εδώ βλέπουμε, και επιτρέψτε μου τώρα να μιλήσω λίγο σαν ακαδημαϊκός, πώς ένας τραπεζικός όμιλος, αποκτώντας εταιρείες, μετατρέπει ένα μέρος της περιουσίας του σε ένα “public good”. Ας πούμε, αποκτώντας την Αγροτική, το αρχείο της Αγροτικής Τράπεζας, και εδώ μπαίνει το θέμα, πιστεύω, ότι η ποικιλία των οικονομικών βιβλιοθηκών που ανήκουν στο δίκτυο είναι μια ευλογία, διότι εγώ ως φοιτήτρια πήγαινα στην Τράπεζα της Ελλάδας, πήγαινα στα μουσεία, δεν ήταν ότι ήμουν φοιτήτρια και πήγαινα μόνον στις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων για να μελετήσω. Άρα, πραγματικά θέλω να συγχαρώ την προσπάθειά σας και το δίκτυο σας και δώστε μου την ευκαιρία, μιας που μιλάω, να πω μια ευχή να δικτυωθείτε και με βιβλιοθήκες του εξωτερικού, οικονομικές, κάτι που δε βλέπω να είναι στο άμεσο μέλλον εφικτό, αλλά γιατί όχι να μην το σκεφτείτε.

Και επίσης, υπάρχουν οι Έλληνες του εξωτερικού. Ο Ελληνισμός έξω είναι τεράστιος και έχει πολύ μεγάλη οικονομική δύναμη όπως και στο παρελθόν. Μήπως θα μπορούσε να υπάρχουν αποθετήρια σημαντικών Ελλήνων επιχειρηματιών της διασποράς που να τα αποκτήσει εδώ η πατρίδα και το δίκτυό σας.

Εύα Σεμερτζάκη

Πήγατε τη συζήτηση, κυρία Πεπελάση και ευχαριστούμε για το statement αυτό, λίγο παραπέρα, για να αρχίσουμε να βγάζουμε κάποια συμπεράσματα.

Πέτρος Κωσταγιόλας

Γεια σας,

Να σας συγχαρώ και πάλι και να ευχηθώ καλή επιτυχία στις προσπάθειες. Επειδή τυχαίνει να είμαι το μόνο μέλος ΔΕΠ του τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Σχολής Επιστημόνων Πληροφορίας και Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι θα μεταφέρω τη δυναμική του Δικτύου στη συνέλευση και είμαι βέβαιος ότι και το τμήμα μου θα σταθεί αρωγός της προσπάθειας και οι συνάδελφοι, μεμονωμένα ή και συνολικά. Οπότε, είμαστε εδώ παρότι είμαστε εκεί.

Ανθή Κατσιρίκου

Ευχαριστώ,

Είμαι πολύ ευχαριστημένη που πέτυχε αυτή η εκδήλωση, τουλάχιστον έτσι αισθάνομαι, δεν ξέρω οι υπόλοιποι συνάδελφοι πώς το αισθάνονται. Έχω μια ερώτηση προς τους ομιλητές και βέβαια και σε αυτούς που έχουν φύγει. Επειδή από την αρχή αυτό που τέθηκε από τους ομιλητές, εμείς αυτό το ξέραμε ως επαγγελματίες στις βιβλιοθήκες, είναι ότι αυτό που χρειαζόμαστε είναι εξειδικευμένο προσωπικό. Όμως στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ούτε οι υποδομές αλλά δεν υπάρχει ούτε και η αναγνώριση, όσον αφορά τη νομοθεσία για να δοθεί κίνητρο σε έναν άνθρωπο, θα εξηγήσω τι εννοώ, για να ακολουθήσει ένα τέτοιο στάδιο. Δηλαδή, αυτό που μας λείπει στην Ελλάδα είναι οι subject librarians, δηλαδή, ένας που δουλεύει σε μια οικονομική βιβλιοθήκη να έχει μια ιδέα, τουλάχιστον, τι είναι τα οικονομικά ή σε μια καλλιτεχνική αντίστοιχα ή δεν ξέρω τι. Στο εξωτερικό υπάρχουν αυτές οι δομές, αναγνωρίζονται ως σημαντικοί αυτοί οι επαγγελματίες. Επομένως, κάθε σπουδαστής ή εργαζόμενος έχει ένα κίνητρο για να εμπλουτίσει το βιογραφικό του με έναν τέτοιο τρόπο. Και συναντάμε είτε μαθηματικούς, φυσικούς, μηχανικούς, οικονομολόγους, θεολόγους που έχουν κάνει ένα μεταπτυχιακό στη βιβλιοθηκονομία

και είναι subject librarians ή το αντίστροφο, βιβλιοθηκονόμους που έχουν κάνει ένα master σε μια άλλη ειδικότητα και έχουν πάλι την ίδια ειδίκευση. Και επομένως, έχουν πολύ σημαντικό ρόλο να παίξουν στη βιβλιοθήκη, από την επιλογή του υλικού και των πηγών τώρα όπως είναι τα ηλεκτρονικά, όπου πολλαπλασιαστικές είναι οι δυσκολίες για να αξιολογηθούν. Αλλά και με την πληροφόρηση, την εξειδικευμένη που μπορεί να ζητήσει ένας αναγνώστης, σε πόσο βάθος μπορεί να πάει την εξυπηρέτησή του. Αυτό τώρα για να θεραπευτεί με κάποιο τρόπο στα ελληνικά πράγματα θα μπορούσε να γίνει με οργάνωση σεμιναρίων ή webinars αντίστοιχα. Και θα ήθελα να ξέρω εάν υπάρχουν σχολές οικονομικές, ναυτιλιακές, επιχειρηματικές ή ακόμα και το Ιόνιο Πανεπιστήμιο που θα μπορούσαν να ενισχύσουν, εάν παίρναμε εμείς μια τέτοια πρωτοβουλία, να υποκινήσουμε συναδέλφους να συμμετάσχουν σε τέτοια σεμινάρια, σε τέτοια εκπαιδευτικά προγράμματα. Σύντομα θα είναι εκ των πραγμάτων αλλά τουλάχιστον να μπορούμε να τους δώσουμε την αρχή για να μπορούν να βοηθήσουμε και τις βιβλιοθήκες μας και το μέλλον των ανέργων. Γιατί όχι;

Σεμερτζάκη Εύα: Αυτό είναι το *Financial Literacy* επί το ελληνικότερον...

Κατσιρίκου Ανθή: Βέβαια μια και λέμε για την Πληροφοριακή Παιδεία που συζητήθηκε και πάρα πολύ. Εμείς, στα πλαίσια του ΕΣΠΑ του Πανεπιστημίου Πειραιώς, δημιουργούμε κάποια μαθήματα Πληροφοριακής Παιδείας με εξειδίκευση στην Επιχειρηματικότητα, στη Ναυτιλία ένα δεύτερο και στη Χρηματοοικονομική & Τραπεζική ένα τρίτο. Όπου, όταν θα είναι έτοιμα, θα είναι στη διάθεσή σας, εάν θέλετε να τα χρησιμοποιήσετε, να τα εμπλουτίσετε και να μας βοηθήσετε να τα βελτιώσουμε και επίσης μια Πύλη Πληροφόρησης που θα έχει πληροφόρηση πάνω σε αυτά τα τρία θέματα.

Σεμερτζάκη Εύα: Ακούγεται σημαντική πρωτοβουλία αυτή και, όπως λέγαμε και σε μια από τις ερωτήσεις, πώς θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε τη σημερινή συνάντηση με τους ομιλητές, που θα μπορούσαν να

κάνουν απλά μαθήματα, σεμινάρια σε βιβλιοθηκονόμους για θέματα οικονομικής φύσεως, εν γένει η οικονομική επιστήμη έχει τόσους πολλούς κλάδους. Οπότε θα μπορούσε να είναι και αυτό ένας από τους στόχους, να το επιδιώξουμε.

Κωσταγιόλας Πέτρος: Δεν θα έπαιρνα το λόγο πάλι, απλά αναγκάζομαι να τον πάρω γιατί υπάρχει άλλο ένα αισιόδοξο μήνυμα. Εμείς αναπτύσσουμε την υποδομή για webinars. Ήδη, βρισκόμαστε προ των πυλών να ξεκινήσουμε το πρώτο webinar Πληροφοριακής Παιδείας. Έχουμε κάνει μια αρχική συζήτηση με μέλη του Δικτύου και οπωσδήποτε αυτή η υποδομή και η διάθεση υπάρχει και το διανοητικό κεφάλαιο σε συνεργασία και με τρίτους για να υλοποιήσουμε τέτοια εξειδικευμένα subject librarians σεμινάρια, τα οποία θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό να γίνουν. Ευχαριστώ.